

Depremde Bireylerle Sosyal Hizmet Çalışması

Ruşen AYATA KÜÇÜKBÜKÜCÜ¹

Damla AKARSU²

GİRİŞ

Sosyal hizmet uzmanları; bireyler, aileler ve topluluklar için birçok alanda çalışma yapmaktadır. Bu çalışmalarını yaparken birçok meslek grubu ile çok disiplinli çalışma yürütmektedir. Çok disiplinli ortamlarda diğer profesyoneller ile bireylerin ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik yapılan çalışmalarda kilit bir görev üstlenmektedir (Hay, Pascoe, & McCafferty, 2021). Sosyal hizmetin çalışma alanlarından biri de afetler olmaktadır. Afetlerde sosyal hizmet çalışmalarında bireye, aileye, gruplara ve topluma yönelik önleyici, iyileştirici, koruyucu ve güçlendirici çalışmalar yer almaktadır. Bu uygulamaların hem planlanmasında hem de uygulanmasında aktif bir şekilde rol alan sosyal hizmet meslek profesyonelleri alanda pek çok bilgi temeline sahip olmalıdır.

Bölümün temel konusu olan depremde bireyler ile çalışmalarda; gereksinimlerin belirlenmesi, bireysel grupların tanınması, bireylerin güçlerinin belirlenmesi, iletişim becerileri, depremin etkilerinin belirlenmesi, görüşme yapma, gözlem yapma vb. beceriler önemlidir. Sosyal hizmet uzmanlarının rol ve sorumluluklarını yerine getirirken deprem sonrası

¹ Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Arel Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü, rusenayata@arel.edu.tr, ORCID iD: 0000-0001-8085-4281

² Öğr. Gör., Doğu Üniversitesi, Meslek Yüksekokulu, Sosyal Hizmetler Programı, dakarsu@dogus.edu.tr, ORCID iD: 0000-0003-1073-7842

Bireye yönelik uygulamalar mikro uygulamalar olarak ele alınmaktadır. Bu noktadan yola çıkılarak deprem sürecinde sosyal hizmet uygulamalarının mikro ayağını bireye yönelik çalışmaların oluşturduğunu ve sosyal hizmet uzmanlarının mikro uygulamalarda belirli roller üstlendiğini söyleyebiliriz. Bu roller; danışman, savunucu, bağlantı kurucu, eğitici, yol gösterici, yönlendirici, değerlendirici, planlayıcı vb. sıralanabilir.

Depremde bireye yönelik sosyal hizmet uygulamalarının ilk adımı önleyici çalışmalardır. Deprem meydana gelmeden önce bireylerin deprem hakkında farkındalık sahibi olmalarını sağlayan bilinçlendirici çalışmalar yapılmaktadır. İkinci adımda ise deprem esnasında bireylerin etkilendikleri yaşam alanlarında en az zararı görmelerini sağlamaya yönelik çalışmalar bulunur. Deprem sonrası çalışmalarda bireylerin etkilendikleri yaşam alanlarının yeniden kurulmasında ve rutin yaşama dönülmesinde temel gereksinimlerin karşılanması ve etkilerin azaltılmasına yönelik çalışmalar yer almaktadır.

KAYNAKLAR

- Aker , T. (2006). 1999 Marmara depremleri: epidemiyolojik bulgular ve toplum ruh sağlığı uygulamaları üzerine bir gözden geçirme. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 17(3), 204-212.
- Aktaş, A. (2003). Kriz durumlarında sosyal hizmet müdahalesi. *Kriz Dergisi*, 11(3), 37-44.
- Alston, M., Hazaleger, T. ve Hargreaves, D. (2019). *Social work and disasters a handbook for practice*. Newyork: Routledge.
- Artan, T. ve Özkan, A. O. (2020). Afetler ve sosyal hizmet. *Journal of ADEM*, 1(1), 47-54.
- Aydın, D. (2012). Afet sonrası psikososyal destek uygulamaları, *İnsani ve Sosyal Araştırmalar Merkezi*
- Briere, J. N. ve Scott, C. (2021). *Travma terapisinin temel ilkeleri; belirtiler, değerlendirme ve tedavi için bir kılavuz(dsm-5 için güncellenmiş)* (2 b.). (B. D. Genç, Çev.) İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Hay, K., Pascoe, K. M. ve McCafferty, L. (2021). Social worker experiences in disaster management: Case studies from Aotearoa New Zealand. *Aotearoa New Zealand Social Work*, 33(1), 17-28.
- Koç, M. ve Yalçın , S. (2023). Afetlerde krize müdahale: kahramanmaraş depremi'nde aile ve sosyal hizmetler bakanlığı'nın çalışmaları. *Uluslararası Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 93-105.
- Sönmez, M. B. (2022). Depremin psikolojik etkileri, psikolojik destek ve korkuyla baş etme. *Totbid Dergisi*, 21(3), 337-343.
- Tomanbay, İ. (2000). Deprem, insan ve sosyal hizmetler. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 12(1), 123-137.
- Tuncay , T. (2004). *Afetlerde Sosyal Hizmet*. Ankara : Hacettepe Üniversitesi Sosyal Hizmetler Meslek Yüksekokulu.
- Uğur, K., Kartal, F., Mete, B., Tamam, L., & Demirkol, M. E. (2021). Deprem sonrası akut stres bozukluğu olanlarda travma esnasındaki çözülmenin, anksiyete düzeyi, algılanan stres, anksiyete duyarlılığı ve deprem stresiyle baş etme ile ilişkisi. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 32(4), 253-260.